

4

EDUCACIÓ

RESUM

La situació educativa a les Illes Balears, quant a dades d'escolarització, presenta durant el 2004 un increment progressiu de l'alumnat de l'ensenyament infantil, que en el curs 2004-2005 ha estat de 1.312 alumnes. Es manté la proporció de l'alumnat de primària i de secundària obligatòria i no obligatòria, tot i que amb una lleugera reducció de l'alumnat (249 respecte del curs 2003-2004), i es dona un increment de 344 alumnes en els cicles formatius i de 39 alumnes en els programes de garantia social. Com a fets més destacables, cal esmentar els següents:

- En l'ensenyament infantil de primer cicle, a l'igual que a la resta de les comunitats autònomes, les taxes brutes d'escolaritat estan a l'entorn del 100%.
- En l'ensenyament secundari no obligatori les taxes brutes d'escolaritat són de les més baixes, tant al batxillerat com a la formació professional de grau mitjà i de grau superior.
- El pes de l'escolarització privada i concertada fins a l'ensenyament secundari obligatori és entre cinc i set punts superior a la mitjana estatal.
- En l'educació secundària obligatòria (ESO) és on es presenten els problemes de promoció més significatius, a l'igual que a la resta d'Espanya i al conjunt dels països de la Unió Europea.

El percentatge d'alumnat estranger a les Illes Balears va ser del 10,1%, el segon més elevat de tot l'Estat, darrere de Madrid (amb el 10,2%), i molt per sobre de la mitjana nacional (el 5,7%). La major proporció d'alumnat estranger en nombres absoluts es concentra en l'educació primària (13,25%), en l'educació secundària obligatòria (11,26%) i en l'educació infantil (10,03%). L'escolarització d'aquest alumnat s'ha dut a terme fonamentalment en els centres de titularitat pública.

D'altra banda, la realitat dels estudis universitaris a les Illes Balears s'ha caracteritzat durant els cursos analitzats, per una sèrie de característiques, que resumim tot seguit:

- Tot i haver-hi d'oscil·lacions en l'evolució del nombre d'estudiants, s'ha de constatar que el nombre d'estudiants s'ha incrementat des del 2000-2001 fins ara més del 10%.
- A aquest fet s'ha d'afegir que en els darrers cursos la Universitat Nacional d'Educació a Distància (UNED) i la Universitat Oberta de Catalunya (UOC) han incrementat el nombre d'estudiants universitaris de manera significativa a la comunitat autònoma de les Illes Balears.

4.1.

EL SISTEMA ESCOLAR DE LES ILLES BALEARS

Aquest apartat sobre el sistema escolar de les Illes Balears es divideix en dos subapartats: en el primer, es defineixen a grans trets les característiques generals de la situació educativa a les Illes Balears i, en el segon, es considera la situació de l'alumnat estranger.

4.1.1. LA SITUACIÓ EDUCATIVA A LES ILLES BALEARS: CARACTERÍSTIQUES

Amb relació al conjunt de l'Estat, el sistema educatiu de les Illes Balears presenta una sèrie de característiques pròpies que condicionen en gran manera la situació estructural de l'escolarització, així com els resultats obtinguts:

- El percentatge de variació de l'alumnat d'ensenyaments escolars entre els cursos 1993-1994 i 2003-2004 ha estat un dels més alts de l'Estat i ha augmentat l'1,4%.
- El 10,1% de l'alumnat és estranger i es concentra principalment a la xarxa pública. La comunitat autònoma de les Illes Balears ocupa el segon lloc de l'Estat amb relació a la presència d'alumnat estranger¹⁵.
- El mercat de treball ofereix una forta demanda d'ocupació adreçada al

15. Ministeri d'Educació, Cultura i Esports, Direcció General de Programació Econòmica, Personal i Serveis, Oficina d'Estadística (2003), *Datos y Cifras. Curso escolar 2003/2004*, Madrid, Secretaria General Tècnica, Subdirecció General d'Informació i Publicacions.

jovent, fet que desincentiva la continuïtat de la formació en els joves de més de setze anys d'edat.

Amb referència a aquesta realitat social, econòmica i demogràfica, els informes que comparen la situació del sistema educatiu de les Illes Balears amb la d'altres comunitats autònomes destaquen una tendència pròpia definida per unes altes taxes d'abandonament dels estudis obligatoris, unes baixes taxes d'escolarització en l'ensenyament secundari no obligatori, una notable presència de la gestió privada i un elevat nombre d'alumnes per aula.

En el darrer informe educatiu de la Fundació Hogar del Empleado (2004) es presenta una anàlisi comparada de la situació del sistema educatiu per comunitats autònomes i es mostra una situació deficitària del nostre sistema educatiu en relació amb la resta de comunitats autònomes. Alguns dels indicadors analitzats són els següents:

- La taxa d'abandonament del sistema educatiu entre els catorze i els setze anys (1999-2000) va ser del 20,2%, més de set punts superior a la taxa estatal.
- La taxa d'adoneïtat als quinze anys (1999-2000) va ser d'un 54,8%, és a dir, més de nou punts inferior a la taxa estatal. Molts alumnes de les Illes acumulen retards durant l'escolarització obligatòria i, per tant, obtenen la titulació més tard de l'edat teòrica en què ho haurien de fer. L'evolució de les taxes netes d'escolaritat¹⁶ entre els anys 1993 i 2001 a les Illes Balears sempre se situa per davall les taxes estatals.
- La taxa bruta de població que assoleix els objectius de l'ensenyament obligatori o equivalent (1998-1999) és del 61,4%, quinze punts inferior a la taxa estatal.

- La taxa bruta de població que es graduà en el batxillerat (1998-1999) va ser del 37,2%, més de deu punts inferior a l'estatal. A més, la variació d'aquesta taxa entre el 1994-1995 i el 1998-1999 va ser del 4,3%, tres punts inferior a la variació estatal.

Concretament, si analitzam les dades d'escolarització de la comunitat autònoma de les Illes Balears en el curs 2004-2005, d'acord amb la tendència dels cursos anteriors, comprovam els aspectes que s'expliquen en els punts següents. (Vegeu el quadre III-29.)

- Hi continua havent un increment progressiu de l'alumnat de l'ensenyament infantil. En el curs 2003-2004 l'increment va ser de 1.615 alumnes i en el curs 2004-2005 ha estat de 1.312 alumnes. Hem de recordar que en el total de l'alumnat d'educació infantil en centres públics s'inclouen 1.038 alumnes procedents de centres municipals.
- Es manté la proporció de l'alumnat de primària, de secundària obligatòria i de batxillerat, tot i que amb una lleugera reducció.
- Hi ha un increment de 344 alumnes en els cicles formatius (256 en els CFGS i 88 en els CFGM) i de 39 alumnes en els programes de garantia social.
- Continua l'increment de la matrícula en els centres de règim especial. En el curs 2002-2003 l'increment va ser de 506 alumnes i enguany s'ha donat un increment de 458 alumnes.

Quant a les diferències territorials, es destaca l'increment general de l'escolarització a l'illa de Mallorca enfront de l'estabilitat que es dona a Eivissa, Formentera i Menorca. En

¹⁶ La taxa neta d'escolarització és el total d'alumnes matriculats que pertany als grups d'edat que es corresponen oficialment al nivell d'ensenyament corresponent dividit pel total de la població del mateix grup.

QUADRE III-29. EVOLUCIÓ DE L'ALUMNAT PER NIVELLS EDUCATIUS I PER TITULARITAT DELS CENTRES (2001-2005)

Ensenyaments de règim general	2001-2002		2002-2003		2003-2004		2004-2005	
	Total	Públics ¹	Total	Públics ¹	Total	Públics ¹	Total	Privats
Educació infantil	27.656	28.379	29.994	31.306	18.913	11.013	1.380	
Educació primària	56.505	56.962	57.166	56.988	35.168	20.488	1.332	
Educació especial	489	486	509	488	104	384	—	
ESO	39.640	40.063	40.300	40.017	23.681	15.182	1.154	
Batxillerat	11.456	11.168	10.942	10.885	8.123	2.239	523	
Batxillerat a distància	511	598	764	855	855	—	—	
Cicles formatius de grau mitjà (CFGM)	3.794	4.259	4.314	4.402	3.721	586	95	
Cicles formatius de grau superior (CFGGS)	2.251	2.419	2.164	2.420	2.203	135	82	
BU/COU presencial + a distància	193	—	—	—	—	—	—	
FP2	68	—	—	—	—	—	—	
PGS	1.303	677	803	842	758	56	28	
Moduls professionals	—	—	—	—	—	—	—	
Total	143.866	145.011	146.956	148.203	93.526	50.083	4.594	
Ensenyament de règim especial (2)	9.325	8.877	9.383	9.841	9.689	—	152	

1. S'inclouen en la matrícula d'educació infantil de centres públics 1.038 alumnes procedents de centres municipals.

2. No hi figuren els no presencials ("That's english"): 544 alumnes en el curs 2003-04 i 640 alumnes en el curs 2004-05.

Font: Direcció General de Planificació i Centres de la Conselleria d'Educació i Cultura i MECD. Estadístiques de l'educació a Espanya.

l'increment total en 1.247 alumnes entre els cursos 2003-2004 i 2004-2005, 1.314 matriculacions corresponen a Mallorca; 37 corresponen a Menorca; 29, a Formentera, i la pèrdua de 133 alumnes correspon a Eivissa. A part, hem de considerar que la

major part de les noves matriculacions es donen en l'educació infantil. De les noves matriculacions, 1.312 corresponen al nivell d'educació infantil: 1.143 a Mallorca, 47 a Menorca, 112 a Eivissa i 10 a Formentera. (Vegeu el quadre III-30.)

**QUADRE III-30. ALUMNAT MATRICULAT PER NIVELLS EDUCATIUS I PER ILLES:
VARIACIÓ RESPECTE DEL CURS ANTERIOR (2003-2005)**

Règim general	Mallorca		
	2003-2004	2004-2005	Diferència
Educació infantil	23.331	24.474	1.143
Educació primària	45.404	45.382	-22
Educació especial	431	440	9
ESO	32.047	32.012	-35
Batxillerat	8.910	8.797	-113
Batxillerat a distància	509	595	86
Cicles formatius de grau mitjà (CFGM)	3.519	3.522	3
Cicles formatius de grau superior (CFGS)	1.793	2.015	222
PGS	615	636	21
Total	116.559	117.873	1.314
Règim especial (1)	6.984	7.470	486

Règim general	Menorca		
	2003-2004	2004-2005	Diferència
Educació infantil	3.499	3.546	47
Educació primària	4.919	4.929	10
Educació especial	12	13	1
ESO	3.466	3.350	-116
Batxillerat	750	786	36
Batxillerat a distància	91	78	-13
Cicles formatius de grau mitjà (CFGM)	382	440	58
Cicles formatius de grau superior (CFGS)	138	137	-1
PGS	110	125	15
Total	13.367	13.404	37
Règim especial (1)	775	755	-20

Règim general	Eivissa		
	2003-2004	2004-2005	Diferència
Educació infantil	2.968	3.080	112
Educació primària	6.430	6.252	-178
Educació especial	66	35	-31

Continua

**QUADRE III-30. ALUMNAT MATRICULAT PER NIVELLS EDUCATIUS I PER ILLES:
VARIACIÓ RESPECTE DEL CURS ANTERIOR (2003-2005)**

Règim general		Eivissa	
	2003-2004	2004-2005	Diferència
ESO	4.553	4.407	-146
Batxillerat	1.247	1.262	15
Batxillerat a distància	164	182	18
Cicles formatius de grau mitjà (CFGM)	391	428	37
Cicles formatius de grau superior (CFGS)	229	266	37
PGS	78	81	3
Total	16.126	15.993	-133
Règim especial (1)	1.512	1.518	6

Règim general		Formentera	
	2003-2004	2004-2005	Diferència
Educació infantil	196	206	10
Educació primària	413	425	12
Educació especial	—	—	—
ESO	234	248	14
Batxillerat	35	40	5
Batxillerat a distància	—	—	—
Cicles formatius de grau mitjà (CFGM)	22	12	-10
Cicles formatius de grau superior (CFGS)	4	2	-2
PGS	—	—	—
Total	904	933	29
Règim especial (1)	112	98	-14

Règim general		Total	
	2003-2004	2004-2005	Diferència
Educació infantil	29.994	31.306	1.312
Educació primària	57.166	56.988	-178
Educació especial	509	488	-21
ESO	40.300	40.017	-283
Batxillerat	10.942	10.885	-57
Batxillerta a distància	764	855	91
Cicles formatius de grau mitjà (CFGM)	4.314	4.402	88
Cicles formatius de grau superior (CFGS)	2.164	2.420	256
PGS	803	842	39
Total	146.956	148.203	1.247
Règim especial (1)	9.383	9.841	458

1. No hi figuren els no presencials ("That's english"): 544 alumnes en el curs 2003-2004 i 640 en el curs 2004-2005, ni els lliures del curs anterior

Font: Direcció General de Planificació i Centres de la Conselleria d'Educació i Cultura.

Continua la tendència a la baixa en els nivells d'escolarització secundària no obligatòria. Les Illes Balears formen part del conjunt de comunitats autònomes¹⁷ que, en contra de la tendència majoritària estatal, no aconseguen l'escolarització total en les etapes no obligatòries del batxillerat i de la formació professional¹⁸. Les taxes brutes d'escolarització¹⁹ en l'ensenyament secundari no obligatori són de les més baixes tant en el batxillerat com en la formació professional de grau mitjà i de grau superior. Mentre que en l'àmbit estatal la taxa bruta de matriculació és del 97,6%, a la comunitat autònoma balear és del 84,1%. Igualment, en els cicles formatius de grau superior (CFGs), el 10,6% de l'escolarització de les Balears contrasta amb el 23,6% de l'Estat espanyol. (Vegeu el quadre III-31.)

Un altre aspecte característic del nostre sistema educatiu, d'acord amb el que s'ha dit fins ara, és una notable presència de la gestió privada. Atenent les dades sobre la distribució percentual de l'alumnat per titularitat de centre, veiem que el pes de l'escolarització privada i concertada fins a l'ensenyament secundari obligatori és entre cinc i set punts superior a la mitjana estatal. (Vegeu el quadre III-32.)

A més, i a l'igual que en els cursos passats, es constata que el nombre mitjà d'alumnes per unitat d'ensenyament sempre és superior en els centres privats, principalment en els grups d'educació infantil (23,4 alumnes respecte dels 20,7 dels centres públics), d'educació primària (26,7 alumnes respecte dels 21,8 dels centres públics) i d'ESO (28,3 alumnes respecte

QUADRE III-31. TAXES BRUTES D'ESCOLARITZACIÓ PER NIVELLS D'ENSENYAMENT¹: CURS 2002/03 – 2003/04

	Ed. infantil (3-5 anys)	Ed. primària (6-11 anys)	ESO (12-15 anys)	Batxillerats, CFGM i GS (16-17 anys)	CFGs (18-19 anys)
2003-04					
Estat espanyol	99,5%	107,2%	109,6%	97,6%	23,6%
I. Balears	99,5%	105,4%	105,5%	84,1%	10,6%
2002-03					
Estat espanyol	100,0%	106,1%	113,8%	102,5%	23,5%
I. Balears	100,0%	106,0%	112,2%	85,8%	12,1%

1. A les taxes brutes es poden obtenir valors superiors al 100%, a causa de l'existència d'alumnat d'edats no previstes en el grup d'edat "teòrica"

Font: MECD. Estadístiques de l'educació a España

17. Juntament amb Andalusia, la Comunitat Valenciana, Extremadura, Múrcia i Ceuta.

18. Consell Econòmic i Social d'Espanya (2003), España 2002. Economía, trabajo y sociedad. Memoria sobre la situación socioeconómica y laboral, Madrid, CES d'Espanya, p. 362. Es pot consultar a: <http://www.ces.es>.

19. La taxa bruta d'escolarització és el total d'alumnes matriculats en un determinat nivell, independentment de l'edat, dividit per la població del grup d'edat que correspon oficialment a aquest nivell. Es poden obtenir valors superiors al 100,0% a causa que hi ha alumnat d'edats no previstes en el grup d'edat «teòrica».

QUADRE III-32. DISTRIBUCIÓ PERCENTUAL DE L'ALUMNAT MATRICULAT PER TITULARITAT DELS CENTRES (CURS 2003-2004)

Centres 2003-2004	Centres públics		Centres concertats i privats	
	% Balears	% Estat	% Balears	% Estat
Ed. infantil	59,4	65,1	40,6	34,9
Ed. primària	61,4	66,6	38,6	33,4
ESO	58,8	66,0	41,2	34,0
Batxillerat	73,6	74,3	26,4	25,7
Formació professional	86,6	74,4	13,4	25,6

1. No inclou la modalitat d'Educació a distància

2. Inclou l'alumnat de cicles formatius de FP. i programes de garantia social. No inclou la modalitat d'educació a distància.

Font: MECD. Estadístiques de l'educació a Espanya

QUADRE III-33. UNITATS/GRUPS, PER ENSENYAMENT I PER NOMBRE MITJÀ D'ALUMNES PER UNITAT (CURS 2003-2004)

NIVELL	Ed. infantil	Ed. primària	Ed. especial	ESO	Batxillerat	CFGM	CFGS	G.S.
Total	1.381	2.435	110	1.596	422	198	136	68
Centres públics	861	1.609	32	1.011	313	170	122	64
Centres privats	520	826	78	585	109	28	14	4

NOMBRE MITJÀ D'ALUMNES PER UNITAT / GRUP D'ENSENYAMENT

NIVELL	Ed. infantil	Ed. primària	Ed. especial	ESO	Batxillerat	CFGM	CFGS	G.S.
Total	21,7	23,4	4,6	25,3	25,2	18,2	18,8	11,8
Centres públics	20,7	21,8	4,0	23,5	24,7	18,3	10,5	11,7
Centres privats	23,4	26,7	4,9	28,3	26,5	17,5	13,3	13,8

1. Unitats amb alumnat d'educació infantil i d'educació primària

Font: MECD. Estadístiques de l'educació a Espanya

dels 23,5 dels centres públics). (Vegeu el quadre III-33.)

Per tal de valorar la relació entre l'increment del personal docent i l'increment de la demanda, d'acord amb l'ascens de la matrícula, podem atendre a l'incre-

ment total del professorat en el curs 2003-2004, que va ser de 932 professors, 265 (el 28,4% del total) dels quals varen ser contractats en centres públics; 573 (un 61,5%), en centres concertats, i 94 (el 10%), en centres privats. (Vegeu el quadre III-34.)

QUADRE III-34. EVOLUCIÓ DEL PROFESSORAT PER NIVELLS EDUCATIUS I PER TITULARITAT DELS CENTRES. VARIACIÓ ENTRE ELS CURSOS 2002/03 I 2003/04

	2002-03				2003-04				Diferència 2002-03 2003-04			
	Total	Centres públics	Centres concertats	Centres privats	Total	Centres públics	Centres concertats	Centres privats	Total	Centres públics	Centres concertats	Centres privats
Ed. Infantil i primària	5.561	3.782	1.644	135	5.723	3.623	1.878	222	162	-159	234	87
Educació secundària	5.193	4.027	1.043	123	5.958	4.452	1.376	130	765	425	333	7
Educació especial	138	25	113	—	143	24	119	—	5	-1	6	—
TOTAL	10.892	7.834	2.800	258	11.824	8.099	3.373	352	932	265	573	94

Font: Direcció General de Planificació i Centres de la Conselleria d'Educació i Cultura.

Amb relació a l'educació d'adults, seguint amb la tendència dels darrers quatre cursos, es manté la proporció de l'alumnat i s'incrementa només en 45 alumnes. No es donen canvis gaire significatius en cap especialitat formativa i, en qualsevol cas, cal ressaltar els

aspectes que s'assenyalen en els punts següents. (Vegeu el quadre III-35.)

- L'educació secundària de persones adultes (2.512 alumnes) i les llengües espanyoles per a immigrants (2.957

QUADRE III-35. EDUCACIÓ D'ADULTS¹ (2001-2005)

	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Ensenyaments inicials de formació bàsica	709	684	764	752
Obtenció del graduat escolar	836	—	—	—
Educació secundària per a persones adultes	1.986	2.210	2.424	2.512
Accés a la universitat per a majors de 25 anys	347	309	349	344
Llengües espanyoles per a immigrants	3.101	4.036	2.995	2.957
Ensenyaments tecnicoprofessionals	1.458	491	102	114
Total	8.437	7.730	6.634	6.679

1. No s'inclou l'alumnat que cursa ensenyaments de caràcter no formal que s'imparteixen dins d'aquesta oferta educativa: 5.949 en el curs 2004/05.

No inclou educació secundària per a persones adultes a distància: 576 en el curs 2004-05.

No inclou la preparació de proves lliures per al graduat en secundària i accés a CFGM i CFGS: 698 en el curs 2004-05.

Font: MECD. Estadístiques de l'educació a Espanya i Direcció General de Planificació i Centres de la Conselleria d'Educació i Cultura.

alumnes) continuen tenint el major percentatge de l'alumnat adult.

- No hi figuren els 5.949 alumnes que en el curs 2004-2005 han fet cursos d'ensenyaments de caràcter no formal, els 576 alumnes que han cursat educació secundària a distància i els 698 alumnes que s'han preparat per a proves lliures de graduat en secundària.

Una vegada analitzada la situació estructural del sistema escolar no universitari de les Illes Balears, podem remetre específicament als resultats escolars dels estudiants de les Illes en les diferents etapes i en els diferents estudis que s'inclouen dins els ensenyaments de règim general. Analitzant l'evolució de la promoció en els darrers anys fins al curs 2002-2003, podem destacar les qüestions dels paràgrafs següents. (Vegeu el quadre III-36.)

En l'educació primària, el nombre d'alumnes que ha promocionat (és a dir, que accedeix al següent cicle educatiu) ha disminuït considerablement en tots els cicles. El nombre d'alumnes que promociona amb mesures de reforç s'incrementa a mesura que avançam de cicle. Respecte del curs 1995-1996, les variacions han estat les següents:

- En el primer cicle, ha passat del 95,66% al 92,46%. Ha disminuït 2,4 punts.
- En el segon cicle, ha passat del 96,63% al 93,03%. Ha disminuït 2,6 punts.
- En el tercer cicle, ha passat del 95,11% al 91,23%. Ha disminuït aproximadament cinc punts, tot i que en el curs 2002-2003 sembla recuperar-se respecte del curs anterior.

QUADRE III-36. EVOLUCIÓ DE LA PROMOCIÓ DE L'ALUMNAT D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA, D'ESO I DE BATXILLERAT: SÈRIES 1994/95 A 2002/03

	94-95	95-96	96-97	97-98	98-99	99-00	00-01	01-02	02-03
Educació primària									
1r cicle	95,6	95,6	95,1	95,2	94,8	94,3	93,2	92,8	92,4
2n cicle	96,5	96,6	95,9	95,5	94,9	94,0	93,1	92,5	93,0
3r cicle	—	95,1	93,6	93,7	92,1	92,1	90,5	90,8	91,2
ESO									
1r cicle	84,2	84,7	79,6	82,5	82,2	79,4	79,1	78,0	78,2
3r ESO	67,8	69,6	68,4	71,5	74,4	75,4	75,3	75,3	75,5
4t ESO	69,2	67,1	69,9	71,6	70,5	72,9	72,0	73,7	73,3
BATXILLERAT									
1r batx.	70,0	68,9	67,2	70,7	69,6	67,6	68,4	71,3	70,8
2n batx.	56,1	56,5	57,0	56,7	57,8	60,6	62,4	65,7	65,7

Font: Departament d'Inspecció Educativa de la Conselleria d'Educació i Cultura.

En l'educació secundària obligatòria és on es troben els problemes més significatius de tot el sistema escolar. Atenent les dades del curs 2002-2003 i a l'evolució que s'ha donat des del curs 1995-1996, els trets més destacables són:

- En el primer cicle (segon d'ESO) només promociona el 78,24% dels alumnes, menys de la meitat (el 36,37%) dels quals ho fa amb totes les àrees aprovades. Des del curs 1995-1996 ha minvat en gran manera el nivell de promoció, ja que era del 84,7%.
- En el tercer curs promociona el 75,48%, menys de la meitat (el 32,86%) dels quals ho fa amb totes les àrees aprovades, i el 22,73% obté qualificacions negatives en tres àrees o més. Des del curs 1995-1996 ha augmentat aquest percentatge: del 69,6% s'ha passat al 75,5%.
- En el quart curs promociona el 73,28% dels alumnes, menys del 40,74% dels quals ho fa amb totes les àrees aprovades. El percentatge ha augmentat respecte del 69,9% del curs 1995-1996.

Si hi ha bastants joves que no arriben a acabar l'ensenyament secundari no obligatori és perquè abandonen abans d'assolir aquest objectiu. Sabem que molts abandonen el sistema educatiu a partir dels setze anys, tot i que s'hagin mantingut fins aquest moment escolaritzats. Però el problema més important el plantegen els adolescents que abandonen els estudis abans d'aquesta edat, sense haver

completat ni tan sols l'etapa d'escolarització obligatòria²⁰.

En tots els nivells d'ESO el percentatge més alt d'aprovat és en els centres privats. En el batxillerat també (el 71,1% i el 63,6%, respectivament), si bé la diferència disminueix respecte d'anys anteriors.

Quant als resultats obtinguts per l'alumnat de les Illes Balears en estudis postobligatoris no universitaris, farem menció als resultats de l'alumnat en el batxillerat i en la formació professional específica.

- Amb referència als alumnes del primer curs de batxillerat del curs 2002-2003, va promocionar el 70,8% de l'alumnat i més de la meitat d'aquest alumnat (el 42,1%) ho va fer amb totes les àrees superades. El nivell de promoció es manté des del curs 1995-1996.
- Pel que fa als alumnes de segon, n'obtingué la titulació el 65,7%. El nivell de promoció s'ha incrementat notablement des del 1995-1996, curs en què va promocionar només el 56,52% de l'alumnat. En els darrers cursos es veu una estabilitat en el nivell de promoció.
- En els cicles formatius obtenen la titulació de tècnic i de tècnic de grau superior el 82,28% i el 82,79% de l'alumnat, respectivament. En els programes de garantia social només el 68,48% va obtenir una qualificació positiva.

Tornant a l'anàlisi comparada amb altres comunitats autònomes, crida l'atenció

20. Tiana, A. (2004), «La educación en el estado de las autonomías» (p. 33-62), a: Fundació Hogar del Empleado, *Informe educativo 2004. Análisis y situación de las comunidades autónomas*, Madrid, Santillana.

que el creixement mitjà estatal de les taxes de graduació en el batxillerat entre els cursos 1994-1995 i 1998-1999 és de 7,2 punts. Aquest increment emmascara algunes variacions notables entre comunitats: en el cas del País Basc, s'incrementa 12,4 punts, enfront d'altres comunitats, entre les qual es troben les Balears en el tercer lloc més desfavorable, amb un increment de 4,3 punts²¹.

4.1.2. L'ESCOLARITZACIÓ DE L'ALUMNAT ESTRANGER

Tal com hem vist al llarg dels darrers anys en el conjunt de l'Estat, la immigració té uns trets nous i característics, els quals és important conèixer i analitzar, com a fenomen social total, del qual l'escolarització és una part. L'important augment de l'escolarització de l'alumnat immigrant i els trets característics d'aquest alumnat tenen importants repercussions sobre el conjunt del sistema educatiu en diferents àmbits i és important conèixer-les, per les rellevants conseqüències d'aquesta realitat en la construcció del sistema educatiu i quant als nous ciutadans.

En termes quantitius, l'augment de la població escolar implica adaptar estructures, construir edificis, contractar professorat i altres recursos humans, dur a terme una organització interna, etc. Qualitativament, els aspectes que s'han de considerar tenen a veure tant amb la preparació i la formació del professorat

com amb processos i programes de gestió dels centres, els quals incideixen sobre els projectes educatius de centre, l'organització dels centres, els plans d'acollida, la relació amb les famílies, etc. S'ha de tenir present que en els darrers deu anys el nombre d'alumnat escolaritzat ha estat molt important. En el conjunt de l'Estat, en el curs 1994-1995 hi havia 52.213 alumnes escolaritzats en els ensenyaments no universitaris de règim general. En el curs 2003-2004, el nombre d'alumnes en aquests mateixos ensenyaments va ser de 398.187 alumnes. Així, el nombre d'alumnat escolaritzat gairebé s'ha multiplicat per més de set, fenomen amb incidència en el conjunt de totes les comunitats autònomes. En el cas de les Illes Balears, l'evolució de l'alumnat estranger presenta una evolució progressiva més important, de manera que en el curs 1994-1995 hi havia 1.625 alumnes estrangers escolaritzats en els ensenyaments no universitaris i en el curs 2003-2004 hi havia 15.580 alumnes: gairebé una multiplicació per més de nou. En termes comparatius amb la resta de comunitats autònomes, el percentatge d'alumnat estranger a les Illes en el curs 2003-2004 va ser del 10,1%, el segon més elevat de tot l'Estat, darrere de Madrid, amb el 10,2%, i molt per sobre la mitjana nacional (el 5,7%).²² (Vegeu el quadre III-37.)

D'acord amb les dades recollides en el darrer *Boletín CIDE* (2005) i en els números anteriors,²³ en el nostre país, l'escola-

21. Fundació Hogar del Empleado, op. cit.

22. Ministeri d'Educació, Cultura i Esports, Direcció General de Programació Econòmica, Personal i Serveis, Oficina d'Estadística (2003), op. cit.

23. Ministeri d'Educació i Ciència, Centre d'Investigació i Documentació Educativa (gener del 2003), «El alumnado extranjero en el sistema educativo español (1992-2003)», *Boletín CIDE de Temas Educativos*, núm. 12.

**QUADRE III-37. PERCENTATGE D'ALUMNAT ESTRANGER PER COMUNITAT AUTÒNOMA
CURS 2003-2004**

ESPANYA	5,7
Andalusia	3,1
Aragó	6,2
Astúries	2,4
Illes Canàries	6,2
Cantàbria	3,2
Cstella i Lleó	3,0
Castella-la Manxa	4,2
Catalunya	7,4
Comunitat Valenciana	7,5
Illes Balears	10,1
Extremadura	1,6
Galícia	1,7
Madrid	10,2
Múrcia	7,6
Navarra	7,9
País Basc	2,5
La Rioja	8,1
Ceuta	1,2
Melilla	6,5

Font: Ministeri d'Educació, Cultura i Esports.

rització d'aquest alumnat s'ha dut a terme fonamentalment en els centres de titularitat pública. Aquesta mateixa realitat, també s'ha produït a les Illes Balears, així com l'increment constant del nombre d'alumnes escolaritzats²⁴. En el curs 2003-2004, del total dels 15.591 alumnes estrangers, 12.602 d'aquests alumnes varen ser escolaritzats en l'escola pública i 2.989, en centres privats. (Vegeu el quadre III-38.)

D'acord amb les dades recollides, l'escola pública escolaritza més del 80% del total d'alumnes estrangers escolaritzats, de manera gairebé constant. (Vegeu el quadre III-39.) Aquest curs 2004-2005, d'acord amb les dades de què es disposa²⁵, dels 16.380 alumnes estrangers escolaritzats, 14.061 alumnes es troben escolaritzats en els centres públics, gairebé el 81,6% del total, i 3.132 es troben escolaritzats en centres concertats i privats, el 18,4% del total. (Vegeu el quadre III-40.)

24. *Estadísticas de la Educación en España. 2003-2004. Estadística de las Enseñanzas no universitarias. Datos avance*, Madrid, Ministeri d'Educació, Cultura i Esports.

25. *Ibid.*

QUADRE III-38. EVOLUCIÓ DE L'ALUMNAT ESTRANGER PER TITULARITAT DELS CENTRES (2000-2005)

	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Total	6.125	8.712	12.519	15.591	17.193
Públics	4.972	7.148	10.271	12.602	14.061
Privats	1.153	1.564	2.248	2.989	3.132

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports.

QUADRE III-39. PERCENTATGE DE L'ALUMNAT ESTRANGER ESCOLARITZAT A CENTRES PÚBLICS (1998-2005)

	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Espanya	73,8	75,8	77,7	79,0	79,3	80,8	81,6
Illes Balears	82,8	82,7	81,2	82,0	82,0	80,8	81,8

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports.

Analizant la informació estatal per nivells educatius (CIDE, 2005), i comparant les dades de les Illes Balears dels dos darrers cursos (2003-2004 i 2004-2005) del total d'alumnat i dels alumnes estrangers, es pot veure que la major

proporció d'alumnat estranger en nombres absoluts es concentra en l'educació primària (13,25%), en l'educació secundària obligatòria (11,26%) i en l'educació infantil (10,03%). (Vegeu el quadre III-40.)

QUADRE III-40. ALUMNAT TOTAL I ESTRANGER PER NIVELLS EDUCATIUS (2003-2004, 2004-2005)

	2003-2004			2004-2005		
	Total de l'alumnat	Estrangers	%	Total de l'alumnat	Estrangers	%
Educació infantil	29.994	3.098	10,32	31.306	3.141	10,03
Educació primària	57.166	6.771	11,84	56.988	7.556	13,25
Educació especial	509	47	9,23	488	44	9,01
ESO (primer i segon cicle)	40.300	3.998	9,92	40.017	4.508	11,26
Batxillerat (LOGSE)	11.706	535	4,57	11.740	665	5,66
Cicles formatius de FP	6.478	236	3,64	6.824	335	4,90
Prog. Garantia Social	803	171	21,29	842	131	15,55
Total	146.956	14.856	10,10	148.205	16.380	11,05

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports.

D'acord amb aquestes dades, del total d'alumnes escolaritzats en l'ensenyament obligatori —97.975 alumnes en el curs 2003-2004 i 97.493 alumnes en el curs 2004-2005—, 10.816 alumnes en el curs 2003-2004 i 12.108 alumnes en el curs 2004-2005 són estrangers (l'11,03% i el 12,41%, respectivament).

L'increment interanual de l'alumnat estranger també reflecteix aquesta important evolució constant (des del 18,7% en el curs 1998-1999 fins al 43,7% en el curs 2002-2003) en termes de percentatges de l'alumnat escolaritzat, un poc més baix en el curs 2003-2004 (24,5%) i en el curs 2004-2005 (10,3%). (Vegeu el quadre III-41)

El nombre d'alumnes estrangers per cada mil alumnes matriculats en l'educació infantil, en l'educació primària i en l'educació secundària obligatòria és molt superior a la mitjana nacional. Vegeu el quadre III-42.)

La distribució de l'alumnat estranger per nivells educatius i per titularitat del centre mostra aquesta evolució de l'escolarització de l'alumnat estranger, més important en l'educació primària, en l'educació secundària obligatòria i en l'educació infantil; amb percentatges d'escolarització en l'ensenyament públic superiors al 80%, en el cas dels estudis de batxillerat (85,6%), l'educació infantil (81,9%) i l'educació primària (80,8%). (Vegeu el quadre III-43.)

L'alumnat procedent de l'Amèrica del Sud és el més nombrós en el sistema educatiu espanyol (CIDE, 2005) i també en el sistema educatiu de les Illes Balears, amb els mateixos percentatges, i augmenta 3,8 punts en el curs 2003-2004 respecte del curs anterior 2002-2003²⁶. El següent grup més nombrós d'alumnes procedeix de la Unió Europea, amb percentatges

QUADRE III-41. INCREMENTS INTERANUALS DE L'ALUMNAT ESTRANGER (2000-2005)

	2000-2001		2001-2002		2002-2003		2003-2004		2004-2005	
	Nre.	%	Nre.	%	Nre.	%	Nre.	%	Nre.	%
Espanya	34.567	32,2	65.384	46,1	101.806	49,1	92.323	29,9	55.864	13,9
Illes Balears	1.385	29,2	2.587	42,2	3.807	43,7	3.072	24,5	1.602	10,3

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports.

QUADRE III-42. NOMBRE D'ALUMNES ESTRANGERS PER 1.000 ALUMNES MATRICULATS A L'EDUCACIÓ INFANTIL, A L'EDUCACIÓ PRIMÀRIA I A L'ESO (2003-2004)

	Educació infantil			Educació primària			ESO		
	Total	C. públics	C. privats	Total	C. públics	C. privats	Total	C. públics	C. privats
Espanya	58	71,9	32,1	69,7	85,1	38,8	57,8	69,4	35,2
Illes Balears	103,3	142,3	46,1	118,4	155,8	59,0	99,2	128,9	56,7

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports.

26. Vegeu el quadre III-49 de la memòria del CES del 2003, Palma, CES, p. 454.

QUADRE III-43. DISTRIBUCIÓ DE L'ALUMNAT ESTRANGER PER NIVELLS EDUCATIUS I TITULARITAT DELS CENTRES (2003-2004)

	Total	Ed. infantil	Ed. primària	Ed. especial	ESO	Batxillerat	Cicles formatius d'FP	Prog. de garantia social	ES d'arts	EE d'idiomes
Espanya	398.187	78.349	172.888	1.436	108.298	15.388	11.508	1.859	998	7.463
Pública	322.432	63.226 ¹	140.761	895	85.849	13.059	8.839	1.385	955	650
Privada	75.755	15.123	32.127	541	22.449	2.329	2.669	474	43	0
Illes Balears	15.580	3.098	6.771	47	3.998	535	236	171	74	650
Pública	12.628	2.537	5.471	7	3.057	458	211	163	74	650
Privada	2.952	561	1.300	40	941	77	25	8	0	0

1. En ed. infantil no s'inclou l'alumnat estranger de 0 a 2 anys, per no disposar d'aquesta informació.

* S'hauria de considerar una diferència de 6.813.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports.

superiors als estatals i amb percentatges semblants als dels estrangers procedents de l'Europa no comunitària (la resta d'Europa) respecte del curs 2002-2003. El tercer gran grup procedeix del nord d'Àfrica, amb un percentatge lleugerament inferior a l'estatal i semblant al percentatge del curs 2002-2003 a les Illes Balears. (Vegeu el quadre III-44.)

La distribució d'aquest alumnat estranger per àrees geogràfiques de procedència i per titularitat del centre assenyalen que el grup majoritari d'alumnes estrangers (7.273 alumnes en l'àmbit de les Illes Balears) procedeix de l'Amèrica del Sud. (Vegeu el quadre III-45.)

Com es recull en el quadre III-46, prové principalment de l'Equador, de l'Argentina i de Colòmbia; 3.430 alumnes procedeixen de la Unió Europea, principalment d'Alemanya i del Regne Unit, i 2.540, d'Àfrica, principalment del Marroc. Les àrees de procedència amb menys alumnes són l'Amèrica del Nord i Oceania, amb percentatges semblants als estatals.

La distribució desigual de l'alumnat estranger segons la titularitat del centre, independentment de l'àrea de procedència, és molt considerable: el 80,8% de l'alumnat està escolaritzat en centres públics.

QUADRE III-44. DISTRIBUCIÓ PERCENTUAL DE L'ALUMNAT ESTRANGER PER ÀREES GEOGRÀFIQUES DE PROCEDÈNCIA (2003-2004)

	Total	Europa			Amèrica						
		Total	UE	Resta	Àfrica	Nord	Central	Sud	Àsia	Oceania	No consta
Espanya	398.187	100,0	12,4	12,7	18,8	1,1	3,7	46,7	4,3	0,1	0,2
Illes Balears	15,58	100,0	22,0	7,5	16,3	0,6	2,8	46,7	3,6	0,1	0,4

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports.

QUADRE III-45. DISTRIBUCIÓ DE L'ALUMNAT ESTRANGER PER ÀREES GEOGRÀFIQUES DE PROCEDÈNCIA I PER TITULARITAT DELS CENTRES (2003-2004)

	Total	Europa		Àfrica	Amèrica			Àsia	Oceania	No consta
		UE	Resta		Nord	Central	Sud			
Espanya	398.187	49.279	50.720	74.960	4.427	14.814	185.861	17.187	231	708
Pública	322.432	34.373	43.047	66.682	2.588	11.622	151.259	12.077	159	625
Privada	75.755	14.906	7.673	8.278	1.839	3.192	34.602	5.110	72	83
Illes Balears	15.580	3.430	1.169	2.540	95	437	7.273	557	16	63
Pública	12.628	2.816	955	2.090	64	319	5.867	447	13	57
Privada	2.952	614	214	450	31	118	1.406	110	3	6

1. En ed. infantil no s'inclou l'alumnat estranger de 0 a 2 anys, per no disposar d'aquesta informació.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports.

QUADRE III-46. ALUMNAT ESTRANGER PER PAÍS I ÀREA GEOGRÀFICA DE NACIONALITAT (2003-2004)

Unión Europea	3.430		
Alemanya	1.405	Bèlgica	55
França	202	Holanda	116
Itàlia	328	Portugal	95
Regne Unit	1.035	Altres països de la UE	194
Resta d'Europa	1.169		
Bulgària	342	Lituània	2
Polònia	104	Romania	234
Rússia	142	Suïssa	86
Ucraïna	112	Altres països d'Europa	147
Amèrica del Nord	95		
Canadà	10	Estats Units	56
Mèxic	29		
Amèrica Central	437		
Cuba	183	República Dominicana	205
Altres països d'Amèrica Central	49		

Continua

**QUADRE III-46. ALUMNAT ESTRANGER PER PAÍS I ÀREA GEOGRÀFICA
DE NACIONALITAT (2003-2004)**

Amèrica del Sud	7.273		
Argentina	1.794	Bolívia	168
Brasil	169	Xile	314
Colòmbia	1.329	Equador	2.763
Perú	150	Uruguai	434
Veneçuela	135	Altres països d'Amèrica del Sud	17
Àfrica	2.540		
Algèria	43	Guinea Equatorial	30
Marroc	2.246	Altres països d'Àfrica	221
Àsia	557		
Xina	309	Filipines	138
Índia	37	Pakistan	6
Altres països d'Àsia	67		
Oceania	16		
No consta país	63		
TOTAL		15.580	

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports.

4.1.3. EL TREBALL LEGISLATIU DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS

La Conselleria d'Educació i Cultura de la comunitat autònoma de les Illes Balears en els darrers mesos ha publicat una sèrie de nous decrets de currículum:

- Decret 29/2005, d'11 de març, pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum de batxillerat a les Illes Balears (BOIB núm. 50, de 31 de març del 2005).
- Decret 11/2005, de 28 de gener, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears (BOIB núm. 26, de 16 de febrer del 2005).
- Decret 97/2004, de 26 de novembre, pel qual s'estableix el currículum de l'educació infantil a les Illes Balears (BOIB núm. 172, de 4 de desembre del 2004).
- Decret 92/2004, de 29 d'octubre, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears (BOIB núm. 158, de 9 de novembre del 2004).
- Decret 56/2004, de 18 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments de l'educació infantil, l'educació primària i l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears (BOIB núm. 91, de 29 de juny del 2004).

Les aplicacions d'aquests decrets han estat condicionades pel Reial decret 1318/2004, de 28 de maig, mitjançant el qual el Govern de l'Estat modificà el calendari d'aplicació de la nova ordenació del sistema educatiu que estableix la Llei orgànica 10/2002, de qualitat de l'educació.

D'altra banda, cal fer esment a l'acord marc per a la millora de l'ensenyament privat concertat de les Illes Balears de la Direcció General de Planificació i Centres Educatius. Es tracta de la Resolució del conseller d'Educació i Cultura de 20 de setembre del 2004, per la qual s'ordena publicar l'acord de 23 de febrer del 2004 per a la millora de l'ensenyament privat concertat de les Illes Balears.

4.2.

EL SISTEMA UNIVERSITARI DE LES ILLES BALEARS

Aquest apartat sobre el sistema universitari de les Balears s'ha dividit en dos subapartats, un d'introdutori, en què s'emmarca la situació del sistema universitari de les Illes Balears, i un segon en què s'analitzen les característiques del sistema universitari balear, d'acord amb el que s'havia fet en anys anteriors.

4.2.1. INTRODUCCIÓ

La realitat del sistema universitari de les Illes Balears durant l'any 2004 no presenta, evidentment, uns trets gaire distints als que varen ser objecte d'anàlisi l'any 2003.

Amb tot, cal fer referència a una sèrie de reflexions que són fonamentals per poder interpretar l'estat i les dades més significatives de l'educació universitària balear, centrada fonamentalment en la Universitat de les Illes Balears (UIB), però també amb la participació important i significativa de la Universitat Nacional d'Educació a Distància (UNED) i de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC).

En primer lloc, cal fer referència a la caracterització de la realitat universitària de les Illes Balears, des de la perspectiva de la presència de la UIB, de la UNED i de la UOC en el si de la comunitat autònoma balear. Efectivament, en aquesta perspectiva, cal tenir en compte les diverses funcions de les tres universitats esmentades; així, la UIB presenta unes funcions docents, investigadores i d'extensió cultural universitària, mentre que tant la UNED com la UOC es caracteritzen, bàsicament o quasi exclusivament, per la funció docent, ja que n'és gairebé inexistent la funció investigadora o de projecció cultural. I aquest fet és important si hom té en compte el nivell de resposta d'aquestes universitats a les necessitats socials, econòmiques, professionals, d'innovació, culturals o de transferència del coneixement de la societat de les Illes Balears. No es tracta d'una valoració, sinó fonamentalment de la descripció d'una realitat, que és bàsica a l'hora d'avaluar de manera seriosa, rigorosa i científica les universitats esmentades, des de la perspectiva de l'impacte que tenen.

En segon lloc, cal esmentar un fet que, si bé és comú per a tot l'Estat espanyol, és important des de la perspectiva de la rea-

litat actual i del futur del sistema universitari balear: ens referim a la construcció de l'espai europeu d'ensenyament superior i de recerca, amb totes les conseqüències que té des de la perspectiva de les titulacions que s'han d'implantar, de la posada en marxa dels crèdits europeus, de l'impuls de la mobilitat universitària o de l'aposta per la qualitat universitària. Tot i que les directrius generals de la construcció de l'espai europeu d'ensenyament superior depenen fonamentalment del Ministeri d'Educació i Ciència, és evident que la comunitat autònoma de les Illes Balears i la mateixa UIB tenen un paper fonamental a l'hora de definir les noves titulacions o de posar en marxa la nova metodologia d'ensenyament-aprenentatge. En aquest sentit, s'ha d'assenyalar que existeixen una sèrie d'actuacions que s'han d'emarkar en aquest procés de construcció de la convergència universitària europea.

En tercer lloc, a pesar que segueix sent un fet demostrat que les Illes Balears tenen una baixa taxa d'estudiants universitaris i d'educació secundària postobligatòria, cal ressenyar els lleugers canvis que es comencen a constatar en el sentit que el nombre d'estudiants universitaris o de formació professional comença a incrementar-se, encara que de manera lleugera; un increment lleuger, però que s'ha de contextualitzar en el marc d'una tendència, fet que és el més significatiu.

En quart lloc, s'ha de reflexionar sobre les causes d'aquest canvi de tendència que s'observa en el procés de creixement del nombre d'estudiants universitaris. Tot i que no hi ha cap estudi que expliqui aquest canvi tímid de tendència, pensam que cal tenir en compte una sèrie de varia-

bles que ens poden ajudar a explicar aquesta realitat. En aquest context cal parlar de tres grans blocs. El primer bloc explicatiu fa referència al tipus d'oferta de treball, que pot explicar el fet que determinades generacions hagin optat per una opció progressiva cap a l'estudi davant la realitat del mercat de treball. El segon bloc depèn de la implantació gairebé definitiva de nous estudis durant la legislatura passada (cinc diplomatures i una llicenciatura), que han tingut una demanda important per part dels estudiants. (Només s'han posat en marxa títols propis de la UIB i s'han aprovat titulacions oficials que s'han d'impartir en l'Escola Universitària Alberta Jiménez, adscrita a la UIB, que tenen a veure amb el periodisme i la comunicació audiovisual.) I el tercer bloc explicatiu agrupa totes les iniciatives de la UIB —o en col·laboració amb la Conselleria d'Educació— que han tingut com a objectiu fonamental captar estudiants o fidelitzar-los: ens referim a la millora de l'atenció a l'alumnat, l'aprovació d'itineraris en el si de les diverses titulacions oficials, l'aprovació de títols propis, la major flexibilitat introduïda en algunes titulacions, noves titulacions impartides a Menorca i a Eivissa, la flexibilitat en la permanència dins la UIB amb la finalitat de fer compatibles l'estudi i el treball, o els primers resultats de la implantació del POTU (Programa d'orientació i transició a la universitat), realitzat entre la Conselleria d'Educació i la mateixa UIB, però també l'obertura dels serveis administratius els horabaixes, etc. En definitiva, la promoció i l'adequació de l'oferta a la demanda.

En cinquè lloc, i amb relació al procés d'implantació de les noves titulacions universitàries, la UIB necessita implicar-se en

l'estratègia econòmica, social, professional o cultural de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

En sisè lloc, i des de la perspectiva de la legislació universitària actual, cal assenyalar una sèrie de reflexions que afecten el conjunt del sistema universitari espanyol i també el sistema universitari balear i la UIB. Així, tot i que s'ha anunciat una reforma de la Llei orgànica d'universitats (LOU) des del començament del 2004, de moment, encara no ha començat i es desconeix l'abast que tindrà i s'ignora el que afectarà la normativa actual en punts claus com són l'autonomia universitària, la política de professorat, les competències autonòmiques, la creació d'universitats privades, la política de beques o dels preus públics universitaris, etc. I aquesta és una qüestió important, tenint en compte que potencia la incertesa universitària actual i que la universitat, com tot el sistema educatiu, no pot ser sotmesa a canvis legislatius permanents. Per tant, s'ha d'afegir a la necessitat d'aclarir el procés de la convergència universitària europea la necessitat de saber el camí de la reforma legislativa universitària: es tracta de dues reformes necessàries, però una mala gestió de les quals resultaria negativa per al conjunt del sistema universitari espanyol. Amb tot, seria important que aquesta reforma legislativa es fes, en la mesura que fos possible, des del consens, des del diàleg i evitant les burocratitzacions o el tancament de les universitats sobre si mateixes. Cal, en qualsevol cas, una legislació flexible, oberta, que delimiti el marc competencial, que no provoqui conflictes innecessaris, que faci avançar la universitat cap al futur, etc. Per tant, al repte de la

convergència europea, s'hi ha d'afegir el repte de la reforma legislativa. Som, doncs, en un període constituent que necessita avançar de manera clara.

En setè lloc, i d'acord amb la realitat legislativa de la comunitat autònoma balear, cal esmentar que el treball legislatiu dut a terme des de la Direcció General d'Universitat de la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears s'ha caracteritzat per dos plantejaments: d'una banda, per una política de continuïtat en relació amb el que s'havia fet durant la legislatura passada i, de l'altra, pel desenvolupament de l'Agència de Qualitat Universitària de les Illes Balears (AQUIB), sobretot amb referència a l'acreditació del professorat laboral (el professorat ajudant doctor, el professorat col·laborador o el professorat contractat doctor), als complements autonòmics de docència i d'investigació o a l'avaluació de les diverses titulacions o dels serveis universitaris. A més, l'AQUIB, que presideix la Conselleria d'Educació i Cultura —en el període anterior la presidia el Consell Social de la UIB—, té un acord de col·laboració important amb l'Agència Nacional d'Avaluació de la Qualitat i Acreditació (ANECA). Amb tot, el més important és l'aposta per desenvolupar aquesta avaluació institucional com una manera important de possibilitar la qualitat i l'excel·lència universitària o la rendició de comptes de la universitat a la societat. Sense cap dubte, doncs, aquest desenvolupament de l'AQUIB és el més destacable del treball legislatiu de la comunitat autònoma, juntament amb la convocatòria anual d'ajuts a estudiants universitaris, el decret dels preus públics o

altres accions legislatives que no han modificat el que s'ha fet amb relació al Decret de professorat contractat laboral o a la Llei d'organització institucional del sistema universitari de les Illes Balears.

En vuitè lloc, tal com es va plantejar en la memòria del curs anterior, seria un error plantejar l'anàlisi del sistema universitari només des de la perspectiva del nombre d'estudiants, el creixement d'aquest nombre o la distribució per estudis.

Finalment, en el marc de les reformes universitàries plantejades, en l'àmbit de la convergència universitària europea o de la legislació universitària, caldrà introduir també la reforma del finançament de la universitat. Encara que des del Consell de Coordinació Universitària s'ha obert un procés de reflexió sobre aquesta qüestió, és evident que es tracta d'un tema complex ja que són diversos els aspectes objecte de debat: la quantia del finançament universitari, el model de finançament, la qüestió dels preus públics, la política de beques o d'ajuts universitaris, la política de rendició de comptes, el nivell d'autofinançament universitari, etc. Es tracta de qüestions que afecten tot el sistema universitari espanyol, però que necessiten concretar-se en l'àmbit de les Illes Balears.

4.2.2. LA SITUACIÓ UNIVERSITÀRIA A LES ILLES BALEARS: CARACTERÍSTIQUES

Tal com es va exposar en la memòria de l'any 2003, una de les característiques diferencials de la comunitat autònoma de les Illes Balears en l'àmbit universitari és el

fet que hi hagi una única universitat presencial. Ara bé, també cal fer referència a les escoles universitàries adscrites a la UIB, com la de relacions laborals, la de magisteri (Alberta Jiménez), la de turisme del Consell d'Eivissa i Formentera o les Felipe Moreno, a Mallorca i a Menorca. A més, s'ha d'afegir a la UIB i a aquests centres universitaris el centre associat de la UNED a les Illes Balears, amb seus a Palma, a Menorca i a Eivissa, que tenen el suport institucional i financer dels consells de Mallorca, de Menorca i d'Eivissa-Formentera, però no el del Govern de les Illes Balears, que només té transferida la política universitària amb relació a la UIB. Així mateix, cal esmentar la presència de la UOC a les Illes, ja que hi ha un nombre significatiu d'estudiants de les Illes Balears que estan matriculats a diversos estudis d'aquesta universitat virtual. A totes aquestes universitats i centres adscrits, se'ls ha d'afegir un projecte d'universitat privada que, d'acord amb les informacions aparegudes en la premsa, està en procés de tramitació administrativa i política, pendent d'aprovació per part de la Conselleria d'Educació del Govern de les Illes Balears.

Per tant, les Illes Balears es caracteritzen, cada vegada més, per tenir una oferta universitària més plural, malgrat el fet que només hi hagi una universitat presencial, una situació que té possibilitats de canviar en el futur.

També cal fer referència a un fet significatiu que caracteritza la nostra realitat universitària: ens referim a un nombre estable d'estudiants que any rere any tria altres universitats de l'Estat per cursar els

estudis universitaris. Tot i que el nombre d'estudiants que demanen el trasllat a altres universitats espanyoles és d'uns sis-cents anuals, s'ha d'assenyalar que una part cursen titulacions que són presents a la UIB. Es tracta d'un fet que es manté constant al llarg dels anys i que és important analitzar.

De tota aquesta introducció podem extreure dues grans conclusions. Primerament, la realitat universitària de les Illes Balears es modifica de manera progressiva, amb un increment de l'oferta d'estudis i amb un increment del nombre d'estudiants de manera lenta en els darrers anys. Segonament, malgrat aquests canvis progressius, la UIB, com a universitat presencial i com a universitat que duu a terme les tres grans funcions universitàries —de docència, de recerca i de transferència de coneixement—, es troba en una posició clau per exercir una posició hegemònica quant a vertebrar la societat de les Illes Balears des de la perspectiva del coneixement. Efectivament, tot i que els reptes universitaris de futur són importants, és evident que la UIB té una responsabilitat important en el procés de liderar la construcció d'una societat del coneixement oberta, innovadora, competitiva, capaç de mantenir el nivell de benestar social.

Amb tot, les característiques de la situació universitària de les Illes Balears són, a grans trets, les que es descriuen en els paràgrafs següents.

En primer lloc, amb relació als alumnes de nou ingrés, convé analitzar les dades des del curs 2000-2001 fins al 2004-2005 a la UIB i tenir en compte també les dades dels centres adscrits a la UIB i de determinats títols propis de la UIB. (Vegeu el quadre III-47.)

De l'anàlisi d'aquestes dades, podem extreure'n les conclusions següents:

- a) Tot i l'existència de diverses oscil·lacions en l'evolució del nombre d'estudiants, es constata que aquest nombre d'estudiants s'ha incrementat entre el 2000-2001 i l'actualitat en gairebé uns quatre-cents, és a dir, més del 10%. Ara bé, cal recalcar que entre el 2003-2004 i el 2004-2005 es produeix una disminució del nombre d'estudiants de 89 alumnes, que és una xifra important.
- b) En tots els anys analitzats hi ha un nombre d'estudiants del sexe femení superior al del sexe masculí. En aquest sentit cal referir-se a l'augment progressiu del nombre d'alumnes del sexe femení i a l'estabilitat del nombre d'estudiants del sexe masculí.

QUADRE III-47. EVOLUCIÓ DE L'ALUMNAT DE NOU INGRÉS A LA UIB (2000-2005)

2000-2001			2001-2002			2002-2003			2003-2004			2004-2005		
Dones	Homes	Total	Dones	Homes	Total	Dones	Homes	Total	Dones	Homes	Total	Dones	Homes	Total
1.977	1.509	3.486	2.177	1.490	3.667	2.075	1.522	3.597	2.285	1.641	3.926	2.325	1.512	3.837

Font: Dades del Vicerectotat de Planificació Económicoadministrativa de la UIB.

Per tant, hom pot afirmar que, encara que no sigui de manera espectacular, el nombre d'estudiants matriculats a la UIB, incloent-hi les escoles adscrites, s'incrementa progressivament, amb algunes oscil·lacions.

En segon lloc, aquesta evolució per estudis, la podem analitzar a partir de les dades sobre l'alumnat de nou ingrés a la UIB en els cursos 2003-2004 i 2004-2005 (les dades d'aquest curs són de 30 de maig del 2005). (Vegeu el quadre III-48.)

QUADRE III-48. EVOLUCIÓ PER ESTUDIS DE L'ALUMNAT DE NOU INGRÉS A LA UIB (2003-2005)

Estudi	2003-2004	2004-2005
Administració i Direcció d'Empreses	166	218
Arquitectura Tècnica	101	85
Biologia	120	101
Bioquímica	29	25
Ciències Empresarials	412	289
Diplomatura en Turisme, Palma	182	222
Diplomatura en Turisme, Escola de Turisme del Consell Insular d'Eivissa	47	49
Diplomatura en Turisme, EU Felipe Moreno	240	196
Direcció Hotelera Internacional	45	56
Dret	142	135
Economia	110	98
Educació Social	60	61
Enginyeria Informàtica	44	57
Enginyeria Tècnica Agrícola	40	53
Enginyeria Tècnica en Telemàtica	70	41
Enginyeria Tècnica en Informàtica de Gestió	116	113
Enginyeria Tècnica en Informàtica de Sistemes	100	79
Enginyeria Tècnica Industrial	80	58
Filologia Anglesa	54	57
Filologia Catalana	22	17
Filologia Hispànica	47	23
Física	29	20
Fisioteràpia	102	78
Geografia	33	20
Graduat en Estudis Immobiliaris	27	11
Història	60	76
Història de l'Art	91	60
Infermeria	158	141

Continua

QUADRE III-48. EVOLUCIÓ PER ESTUDIS DE L'ALUMNAT DE NOU INGRÉS A LA UIB (2003-2005)

Estudi	2003-2004	2004-2005
Matemàtiques	24	24
Mestre en Educació Especial	57	107
Mestre en Educació Especial (Alberta Giménez)	40	56
Mestre en Educació Física	76	90
Mestre en Educació Física (Alberta Giménez)	52	73
Mestre en Educació Infantil	72	67
Mestre en Educació Infantil (Alberta Giménez)	62	154
Mestre en Educació Musical	63	57
Mestre en Educació Musical (Alberta Giménez)	7	9
Mestre en Educació Primària	55	54
Mestre en Educació Primària (Alberta Giménez)	26	28
Mestre en Llengua Estrangera	57	74
Mestre en Llengua Estrangera (Alberta Giménez)	12	8
Pedagogia	92	115
Psicologia	127	116
Psicopedagogia	80	48
Química	39	29
Relacions Laborals	110	120
Títol Superior de Turisme	34	8
Treball Social	70	117

Font: Dades del Vicerectotat de Planificació Económicoadministrativa de la UIB.

A partir d'aquestes dades es poden extreure una sèrie de conclusions inicials que ens ajuden a comprendre les tendències més significatives des de la perspectiva de les matrícules en els diversos estudis de la UIB:

- a) Es destaca la importància dels estudis de salut i de psicologia, que demostren al llarg dels diversos cursos una importància creixent, uns estudis amb forta demanda i un manteniment significatiu.
- b) Cal fer referència també a la rellevància dels estudis d'educació en les diverses diplomatures i llicenciatures d'aquest àmbit —amb alguna excepció—, tant a la UIB com a l'escola adscrita Mare Alberta Giménez.
- c) També cal ressenyar la importància dels estudis d'economia, empresarials i turisme que, també tenen una forta demanda social, generalment.
- d) Els estudis de ciències presenten bastant estabilitat, amb diverses oscil·lacions en diversos estudis.

- e) Els estudis de tecnologia es mantenen, amb algunes oscil·lacions, i alguns presenten un increment important.
- f) Els estudis d'humanitats tenen una certa estabilitat, però amb una tendència diferent en funció dels diversos estudis.
- g) Els estudis de dret, tot i presentar una tendència a la disminució, darrerament mostren una certa estabilitat.
- h) Els estudis de treball social tenen una tendència significativa al creixement en el darrer curs.

De tota manera, es tracta de tendències que és important analitzar des de la perspectiva de futur i és important subratllar la tendència al creixement de les diplomatures universitàries.

En tercer lloc, una vegada analitzats els alumnes de nou ingrés, és necessari conèixer la realitat universitària de les Illes Balears des de la perspectiva del nombre global dels estudiants matriculats a la UIB en els darrers cursos, comptant-hi la UIB i els centres adscrits. (Vegeu el quadre III-49.)

De l'anàlisi d'aquestes dades podem extreure, com a conclusió més significativa, que —malgrat que les xifres no siguin

espectaculars— és evident que ens trobam davant una realitat en què hi ha una consolidació en l'evolució del nombre d'estudiants matriculats a la UIB. Aquest increment es deu, fonamentalment, a les causes que ja s'han exposat anteriorment. Per tant, cal parlar d'una situació d'estabilitat amb una lleugera tendència cap a l'increment, la qual cosa a les Illes Balears és realment un fet prou important i significatiu.

En quart lloc, i amb relació al centre associat de la UNED de les Illes Balears, el nombre d'estudiants matriculats a les titulacions oficials durant el curs 2003-2004 és de 3.477, a més de l'altre nombre d'estudiants matriculats als cursos d'accés, als cursos de formació de professorat o als d'ensenyament obert. Això significa, d'acord amb les dades ofertes per la mateixa UNED, que el nombre d'estudiants s'incrementa d'any rere any de manera important, en funció de l'increment de l'oferta i de l'adaptació a les situacions dels estudiants. (Vegeu el quadre III-50.)

Les conclusions que es poden extreure d'aquestes dades són les següents:

- a) La UNED de les Illes Balears no tan sols incrementa el nombre d'estudiants universitaris, sinó que, a més, suposa *de facto* una competència per a la UIB amb relació a determinats estudis.

QUADRE III-49. EVOLUCIÓ DE LA TOTALITAT DE L'ALUMNAT MATRICULAT A LA UIB (2001-2005)

Curs acadèmic	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Nombre d'alumnes	13.548	13.402	13.812	13.859

Font: Dades del Vicerectotat de Planificació Económicoadministrativa de la UIB (dades el 30 de maig de 2005).

QUADRE III-50. ALUMNES MATRICULATS EN L'UNED (2003-2004)

Estudis	Alumnes
Dret	684
Història	212
Educació Social	254
Psicologia	393
Antropologia Social i Cultural	226
Ciències Polítiques	109
Administració i Direcció d'Empreses	155
Turisme	136
Informàtica de sistemes	115

Font: Memòria del curs acadèmic 2003-2004. UNED. Illes Balears.

b) La UNED, amb tot, té una sèrie d'ofertes d'èxit a què la UIB no va saber respondre —i en algun cas resta encara pendent de respondre-hi—, com és el cas d'antropologia social i cultural o de ciències polítiques.

c) Cal tenir en compte que la major part dels estudiants matriculats a la UNED són de Menorca o d'Eivissa-Formentera.

Així, doncs, hom pot afirmar que la UNED no tan sols incrementa l'alumnat, sinó que representa una oferta complementària, però sobretot una oferta competència amb la UIB, almenys, en termes docents i quantitius. L'anàlisi qualitativa, l'avaluació institucional, la producció científica o el grau d'impacte social de la UNED haurien de ser objecte d'una anàlisi més profunda i rigorosa. Tanmateix, les dades quantitatives d'estudis s'han presentat aquí.

En cinquè lloc, amb relació a la UOC, amb la qual la UIB té una aliança estratègica, cal assenyalar els punts següents:

a) L'oferta de titulacions de la UOC (administració i direcció d'empreses, dret, ciències del treball, filologia catalana, investigació i tècniques del mercat, ciències polítiques, humanitats, documentació, enginyeria informàtica, comunicació audiovisual, psicopedagogia, psicologia, turisme, ciències empresarials, informàtica de sistemes i informàtica de gestió) es caracteritza per posar l'èmfasi sobre les llicenciatures més que sobre les diplomatures. Aquest fet comporta una característica que defineix el perfil dels estudiants de la UOC. Si bé la major part de titulacions d'aquesta oferta formativa s'imparteixen a la UIB, també hi ha una part significativa que actualment la UIB no imparteix. Per tant, es pot afirmar que la UOC també suposa una oferta competitiva amb la UIB.

b) Dels gairebé 25.000 estudiants que té la UOC, més d'un miler procedeixen de les Illes Balears. (Vegeu el quadre III-51.)

QUADRE III-51. ALUMNES DE LES ILLES BALEARS MATRICULATS EN LA UOC (2004-2005)

Oferta	Matriculats
1r cicle	
Ciències Empresarials	196
Enginyeria Tècnica Informàtica de Gestió	89
Enginyeria Tècnica Informàtica de Sistemes	100
Turisme	23
1r i 2n cicle	
Dret	103
Humanitats	99
Filologia catalana	24
Psicologia	77
Només de 2n cicle	
Psicopedagogia	75
Administració i Direcció d'Empreses	46
Documentació	47
Enginyeria Informàtica	23
Ciències Polítiques i Sociologia	19
Ciències del Treball	118
Investigació i Tècniques de Mercat	14
Comunicació audiovisual	21
Estudis d'Àsia Oriental	14
Total	1.088

Font: Dades de la UOC.

A partir de totes aquestes dades hom pot constatar que la UOC, al igual que la UNED de les Illes Balears, no tan sols és una oferta complementària a la UIB en determinats estudis, sinó que, a més, també és una oferta que planteja una competència. En aquest sentit és necessari referir-se als estudis de ciències empresarials, enginyeria tècnica informàtica de gestió o de sistemes, turisme, dret, filologia catalana, psicologia, psicopedagogia o administració i direcció d'empreses (LADE).

Per tant, quant al nombre d'estudiants matriculats a la UIB, a la UNED o a la UOC de les Illes Balears, podem assenyalar que hi ha gairebé uns 18.500 estudiants balears. A aquesta xifra aproximada s'ha d'afegir el nombre d'estudiants de les Balears que estudia en altres universitats espanyoles, que pot arribar, aproximadament, a uns tres mil universitaris. Això significa que el nombre d'estudiants universitaris de les Illes Balears és de més de 21.000, una xifra que cal considerar com a més

QUADRE III-52. EVOLUCIÓ DEL NOMBRE TOTAL D'ALUMNES MATRICULATS DE DOCTORAT DE LA UIB (2002-2005)

Curs acadèmic	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Nombre d'estudiants	474	486	531

Font: Dades del Vicerectotat de Planificació Económicoadministrativa de la UIB.

positiva, sobretot si hom té en compte el procés de creixement del nombre d'estudiants, però encara lluny dels objectius desitjats. És un procés en certa manera lògic, si hom considera el nivell del qual partim en relació amb les diverses comunitats autònomes.

En sisè lloc, i quant al nombre d'estudiants matriculats en doctorats, cal al·ludir a l'evolució del nombre total d'alumnes que s'han matriculat a la UIB en aquest nivell. (Vegeu el quadre III-52.) De l'anàlisi d'aquestes dades s'extreu que, si bé ens trobam davant una situació de transició

amb relació al cursos de doctorat en el marc de la reforma de les titulacions de postgrau, s'incrementa aquest nombre d'estudiants d'un any a l'altre. Aquest augment és significatiu entre el curs 2003-2004 i el curs 2004-2005. D'altra banda, segons les dades de la UNED de les Illes Balears, durant el curs 2003-2004 hi havia matriculats trenta-sis estudiants, mentre que a la UOC el nombre d'estudiants matriculats de les Illes Balears és de tres. Així mateix, podem atendre la distribució del nombre d'estudiants de doctorat pel que fa als diversos programes que s'imparteixen. (Vegeu el quadre III-53.)

QUADRE III-53. NOMBRE D'ESTUDIANTS MATRICULATS ALS PROGRAMES DE DOCTORAT DE LA UIB (2003-2004)

Programa de doctorat de Biologia Fonamental (Palma)	9
Programa de doctorat de Biologia (Palma)	58
Programa de doctorat de Ciències de l'Educació (Palma)	46
Programa de doctorat de Dret Privat	22
Programa de doctorat de Dret Privat, de Dret Públic i de Dret del Turisme (Palma)	2
Programa de doctorat de Dret Públic (Palma)	14
Programa de doctorat d'Educació Ambiental (Palma)	4
Programa de doctorat d'Economia i Empresa (Palma)	27
Programa de doctorat d'Economia de l'Empresa (Palma)	11
Programa de doctorat de Filologia Catalana i Lingüística General (Palma)	14
Programa de doctorat de Filologia Espanyola, Moderna i Llatina (Palma)	11
Programa de doctorat de Física (Palma)	24
Programa de doctorat de Filosofia (Palma)	41

Continua

QUADRE III-53. NOMBRE D'ESTUDIANTS MATRICULATS ALS PROGRAMES DE DOCTORAT DE LA UIB (2003-2004)

Programa de globalització econòmica i benestar social (Palma)	8
Programa de doctorat de Geografia (Palma)	18
Programa de doctorat d'Història - Història de l'Art (Palma)	37
Programa de doctorat d'Història de la Literatura i Literatura Comparada (Palma)	9
Perspectives metodològiques de la investigació històrica i historioartística (Palma)	32
Programa de doctorat d'Informàtica i Matemàtiques (Palma)	1
Programa de doctorat d'Informàtica	13
Programa de doctorat en Llengües i Lingüística Aplicada (Palma)	5
Programa de doctorat de Matemàtiques (Palma)	6
Programa de doctorat de Ciències Mèdiques Bàsiques (Palma)	37
Programa de doctorat de Nutrició Molecular (Palma)	8
Programa de doctorat de Nutrició i Metabolisme (Palma)	14
Programa de doctorat de Psicologia (Palma)	19
Programa de doctorat interuniversitari de Química Teòrica (Palma)	2
Programa de doctorat de Química (Palma)	16
Programa de doctorat Societat, Territori i Medi Ambient (Palma)	2
Programa de doctorat interuniversitari en Tecnologia Educativa (Palma)	21

Font: Dades del Vicerectorat de Planificació Económicoadministrativa de la UIB.

Amb aquestes dades es constata la diversitat de programes de doctorat que existeix, així com la diversitat dels estudiants matriculats als diferents programes. També s'ha d'esmentar l'existència de programes interuniversitaris, amb una matrícula important. Tanmateix, tal com s'ha plantejat anteriorment, es tracta d'un programa de doctorat en transició.

Dins aquest mateix context dels programes de doctorat de la UIB, cal referir-se al nombre de tesis doctorals llegendes durant el curs 2003-2004. Si es relacionen aquestes dades amb els estudiants matriculats durant el curs 2002-2003 (474), podem veure que el percentatge és de menys del

10% i aquest fet mostra el nivell d'abandonament de les persones que es matriculen en un doctorat, amb la diferència important respecte de les que acaben amb la lectura de la tesi doctoral. (Vegeu el quadre III-54.)

Dins aquest mateix context d'estudiants de postgrau matriculats a la UIB, segons les dades del Vicerectorat de Planificació Económicoadministrativa de la UIB, el nombre d'estudiants durant el curs 2004-2005 ha estat de 934.

Amb relació als alumnes matriculats a la Universitat Oberta per a Majors de la UIB, que ha incorporat el diploma sènior supe-

QUADRE III-54. NOMBRE DE TESIS DOCTORALS LLEGIDES EN LA UIB (2003-2004)

	Total
Departament de Biologia	3
Departament de Biologia Fonamental	5
Departament de Ciències d'Educació	2
Departament de Dret	7
Departament d'Economia	5
Departament de Filologia Catalana	0
Departament de Filologia Hispànica	2
Departament de Filosofia	0
Departament de Física	5
Departament de Ciències de la Terra	0
Departament d'Història	3
Departament C. Matemàtiques i Informàtica	2
Departament de Psicologia	1
Departament de Química	1
Total	36

Font: Dades del Vicerectotat de Planificació Económicoadministrativa de la UIB.

QUADRE III-55. EVOLUCIÓ DEL NOMBRE TOTAL D'ALUMNES DE LA UIB MATRICULATS EN LA UOM (2003-2005)

Curs acadèmic	2003-2004	2004-2005
Nombre d'estudiants	283	363

Font: Dades del Vicerectotat de Planificació Económicoadministrativa de la UIB.

rior, també s'ha d'assenyalar que l'increment resulta important i significatiu des de la perspectiva quantitativa. (Vegeu el quadre III-55.)

En setè lloc, quant al personal docent i investigador (PDI) de la UIB, podem plantejar les conclusions següents:

- a) El nombre de professors de la UIB, en els diversos cursos, presenta una certa evolució ascendent progressiva.
- b) Aquest nombre de professors s'incrementa sobretot durant els primers anys de la dècada dels anys 2000.
- c) El nombre de professors, amb tot, s'ha estabilitzat durant els darrers cursos.
- d) Cal posar de manifest les diferències, des de la perspectiva de la categoria del PDI, entre els departaments més històrics (química, física, biologia, dret, matemàtiques o ciències de l'educació) i els

departaments més recents (psicologia, economia aplicada, economia d'empresa, infermeria i fisioteràpia, etc.).

- e) Es constata un important nombre de professors associats.
- f) També es veu l'equilibri entre els professors funcionaris permanents i els associats i ajudants. Tanmateix és evident que la política de professorat està actual-

ment a la UIB en una situació d'atzucac, conformement a la LOU i als previsibles canvis econòmics, en espera de la construcció de l'espai europeu d'ensenyament superior. En aquest sentit, és significatiu el fet de no aplicar el nou document de plantilles de la UIB. Per tant, el desenvolupament d'una política de professorat per part de la UIB necessita que s'aclareixin una sèrie de factors, tal com hem plantejat. (Vegeu el quadre III-56.)

QUADRE III-56. NOMBRE DE PROFESSORS PER CATEGORIES I PER DEPARTAMENTS

Departaments	Catedràtics d'universitat	Titulars d'universitat	Catedràtics d'escola universitària	Titulars d'escola universitària	Ajudants i col·laboradors	Associats	Altres	Total
Biologia	7	14	2	8	4	25	0	60
Biologia Fonamental i Ciències de la Salut	2	6	4	9	1	7	0	29
Ciències de l'Educació	7	13	5	20	5	81	0	131
Ciències de la Terra	3	9	3	8	1	8	1	33
Ciències Històriques i Teoria de les Arts	7	11	0	8	4	19	0	49
Ciències Matemàtiques i Informàtica	8	14	7	33	11	43	7	123
Dret Privat	8	14	1	2	2	23	0	50
Dret Públic	8	12	0	5	5	20	0	50
Economia Aplicada	3	13	1	20	3	26	0	66
Economia de l'Empresa	2	11	3	18	6	36	0	76
Filologia Catalana i Llingüística General	5	10	1	4	2	10	0	32
Filologia Espanyola, Moderna i Llatina	4	14	5	14	1	21	0	59
Filosofia i Treball Social	2	11	1	6	3	15	0	38
Física	9	20	1	9	11	23	1	74
Infermeria i Fisioteràpia	0	0	1	26	2	68	0	97
Psicologia	2	16	1	7	5	12	1	44
Química	7	18	0	3	3	10	1	42
Total	84	206	36	200	69	447	11	1.053

Font: Dades del Vicerectotat de Planificació Económicoadministrativa de la UIB.

QUADRE III-57. EVOLUCIÓ DEL PRESSUPOST DE LA UIB (2003-2005)

1.	Pressupost del 2003 (en euros)	66.373.113
2.	Pressupost del 2004 (en euros)	67.153.265
3.	Pressupost del 2005 (en euros)	71.138.995

Font: Dades del Vicerectotat de Planificació Económicoadministrativa de la UIB.

En vuitè lloc, amb relació al pressupost de la UIB, cal incidir en les dades sobre l'evolució del pressupost de la UIB en els darrers anys. (Vegeu el quadre III-57.)

Sense entrar a analitzar el model de finançament de la universitat, i concretament de la UIB, i tampoc sense entrar a reflexionar sobre aquest model, podem plantejar les conclusions següents:

a) El pressupost de la UIB s'incrementa progressivament en els darrers cursos.

b) El pressupost de la UIB suposa un procés progressiu d'homologació de la transferència per universitari respecte de les altres universitats espanyoles.

c) Les diferències entre el pressupost de l'any 2003 i el del 2004 són mínimes, però l'any 2005 es percep un increment més important del pressupost, de gairebé el 6%.